

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

مدرسه علمیه ریحانه اصفهان

مقاله علمی - پژوهشی

عنوان:

جایگاه ابرار در دنیا و آخرت

استاد راهنما:

سرکار خانم زهره صائبی

پژوهشگر:

الهام ایزدی

بهار ۱۳۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده

ابرار از جمله کسانی هستند که در قرآن کریم به عنوان الگوهای مناسب رفتاری و اخلاقی معرفی شده‌اند و از آن‌جا که شخصیت وجودی هر فرد را باورها، ویژگی‌های اخلاقی، و اعمال او تشکیل می‌دهد، خداوند در قرآن کریم هر سه بعد شخصیت ابرار را برای انسان‌ها تبیین نموده است؛ از باور و اعتقاد آنان به مبدأ، معاد، وحی و رسالت سخن به میان آورده است، و صفات پسندیده و نیکوی آنان را بیان کرده و از اعمال و رفتار ابرار خبر داده است، اعمال و رفتاری که مطابق با احکام و فرامین الهی است و فقط برای رضای الهی انجام می‌شود. البته به جز ویژگی‌ها و اوصاف ابرار، خداوند مصادیق ابرار را هم در قرآن ذکر نموده؛ امامان معصوم (علیهم‌السلام) و پیامبران الهی که همه از برترین مصادیق ابرار محسوب می‌شوند و سپس مؤمنان و فرشتگان که می‌توانند دارای این مقام بلند باشند. همچنین شرح حال دقیق ابرار در عالم آخرت نیز بیان شده است. از نامه‌ی اعمال ابرار که در جایگاهی والا قرار گرفته و مقربین آن را نظاره می‌کنند تا شمارش نعمت‌های گوناگون بهشتی که مختص ابرار است. نعمت‌هایی که گاهی خوردنی، آشامیدنی و پوشیدنی است و جنبه‌ی مادی و جسمانی دارد و نعمت‌هایی که معنوی است و روح و روان انسان را صفا می‌بخشد. در حقیقت ابرار که در زندگی دنیا افرادی صالح و نیکوکار بودند و رسم عبودیت و بندگی را به جای آوردند، در آخرت زندگی سعادت‌مند و مملو از مواهب و نعمات بهشتی خواهند داشت و این سرانجام پاداش نیکی است که خداوند به واسطه‌ی نیکوکاریشان، برای آن‌ها مقرر فرموده است، چرا که دنیا، مزرعه‌ی آخرت است و هر نیکی که در دنیا کشت شود، در آخرت به زیباترین و لذت‌بخش‌ترین صورت برداشت می‌شود.

کلید واژگان: جایگاه، ابرار، دنیا، آخرت، مقربین.

فهرست مطالب

عنوان.....	صفحه.....
مقدمه.....	۱.....
۱- تعاریف.....	۳.....
۲- ویژگی های ابرار در دنیا.....	۴.....
الف- ایمان.....	۴.....
ب- خوف از پروردگار.....	۵.....
ج- اخلاص.....	۶.....
د- شکیبایی.....	۷.....
ه- وفای به عهد و پیمان.....	۷.....
و- تقوا پیشگی.....	۷.....
ز- صداقت.....	۸.....
ح- وفای به نذر.....	۸.....
ط- انفاق.....	۹.....
ی- اطعام.....	۱۰.....
ک- اقامه نماز.....	۱۰.....
ل- پرداخت زکات.....	۱۱.....
۳- مصادیق ابرار.....	۱۱.....
الف- امامان معصوم (علیهم السلام).....	۱۱.....
ب- پیامبران الهی.....	۱۲.....
ج- مؤمنان.....	۱۳.....

- د- فرشتگان..... ۱۳
- ۴- نامه‌ی اعمال و نعمت‌های مادی و معنوی ابرار در سرای آخرت..... ۱۴
- الف- کتاب ابرار..... ۱۴
- ب- کتاب ابرار در علّیین است..... ۱۵
- ۵- نعمات مادی ابرار..... ۱۵
- الف- سایه‌ها و هوای معتدل..... ۱۶
- ب- تخت‌های زیبای بهشتی..... ۱۶
- ج- خدمتکاران نوجوان و جاوید..... ۱۷
- د- زینت‌های بهشتی..... ۱۷
- ه- ظروف و جام‌ها..... ۱۷
- و- لباس‌های فاخر..... ۱۸
- ز- میوه‌های رام و در دسترس..... ۱۸
- ح- نعمت فراوان و ملک عظیم..... ۱۸
- ط- شراب مهر شده با بوی مشک..... ۱۹
- ی- چشمه سار تسنیم..... ۲۰
- ک- باده‌ی خوشبو آمیخته با کافور..... ۲۱
- ل- چشمه سلسبیل آمیخته با زنجبیل بهشتی..... ۲۱
- ۶- نعمت‌های معنوی ابرار در سرای آخرت..... ۲۲
- الف- مصون ماندن از عذاب قیامت و رسیدن به آرامش..... ۲۲
- ب- پذیرایی الهی از ابرار..... ۲۲
- ج- قدردانی و تشکر خداوند از ابرار..... ۲۳

شده است. اما نه فقط نامه اعمال ابرار در علیین است بلکه خودشان هم علیونی هستند

و به سوی این اعمال علیینی و بهشتی کشیده می‌شوند.

ابرار در عالم آخرت، در پیشگاه الهی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده و از

الطاف خاص او بهره‌مند می‌شوند؛ در بهشتی سراسر پاکی و لذت و جاودانگی به سر

برده و از انواع نعمت‌های مادی و نعمت‌های معنوی و روحانی بهره می‌برند.

پیشنهاد

در آخرپیشنهاد می شود در زمینه ی روش زندگی سایر بهشتیان و نیز پاداش های آنان در آخرت و نیز گروه های مقابل بهشتیان همچون فجار، کفار و منافقین نیز به همین روش یعنی شیوه زندگی و سرانجام آنان در قیامت تحقیق هایی به صورت منظم به عمل آورده شود تا مسلمانان بتوانند با قیاس روش زندگی و سرنوشت نهایی بهشتیان و جهنمیان راه زندگی خود را انتخاب کرده و بهترین شیوه ی زندگی را بیابند.

(انشاءالله).

فهرست منابع

* قرآن

منابع فارسی

- ۱- ایروانی، باقر، دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، ترجمه حسن بیت جادر، جلد ۳، چاپ چهارم، قم، انتشارات نصاب، ۱۳۹۲ ش.
- ۲- جوادی آملی، عبدالله، تسنیم (تفسیر قرآن کریم)، جلد ۱۶، چاپ اول، قم، مرکز نشر اسراء، ۱۳۸۸ ش.
- ۳- حسینی دشتی، مصطفی، معارف و معاریف، جلد سوم، چاپ اول، تهران، موسسه فرهنگی آرایه، ۱۳۸۵ ش.
- ۴- رضائی اصفهانی، محمدعلی، تفسیر قرآن مهر، جلد دهم، انتشارات عصر ظهور، ۱۳۸۹ ش.
- ۵- غیائی کرمانی، محمدرضا، پژوهش‌های قرآنی علامه شعرانی، جلد سوم، چاپ دوم، قم، موسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۶ ش.
- ۶- قرائتی، محسن، تفسیر نور، جلد اول، چاپ ۱۱، تهران، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، ۱۳۸۳ ش.
- ۷- قمی، علی بن ابراهیم، چهل حدیث، ج ۵، چاپ اول، قم، انتشارات ذوی القربی، ۱۳۸۸ ش.
- ۸- قمی، علی بن ابراهیم، تفسیر قمی، به ترجمه جابر رضوانی، جلد پنجم، چاپ اول،

بی جا، انتشارات بنی الزهرا (علیها السلام)، ۱۳۸۸ ش.

۹- کریمی، فاطمه، تصویر بهشت و بهشتیان در قرآن، چاپ ششم، قم، انتشارات

جامعه القرآن الکریم، ۱۳۸۵ ش.

۱۰- محدثی، جواد، بر کرانه شرح چهل حدیث امام خمینی (ره)، چاپ سوم، قم،

مرکز نشر ماجر، ۱۳۹۱ ش.

۱۱- مرکز فرهنگ و معارف قرآن، دایرة المعارف قرآن کریم، ج ۱، چاپ سوم، قم،

موسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۶ ش.

۱۲- معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، چاپ اول، تهران، انتشارات گلی، ۱۳۸۵ ش.

۱۳- مکارم شیرازی، ناصر، پیام قرآن، ج ۶، چاپ هفتم، تهران، انتشارات دارالکتب

الاسلامیه، ۱۳۸۶ ش.

منابع عربی

۱۴- طیب، عبدالحسین، اطیب البیان فی تفسیرالقرآن، ج ۱۳، چاپ دوم، تهران،

انتشارات اسلام، ۱۳۷۴ ش.

۱۵- الطبرسی، ابی علی الفضل بن الحسن، مجمع البیان فی تفسیرالقرآن، جلد

الخامس، چاپ اول، قم، انتشارات نور و وحی، ۱۳۸۸ ش.

